

Hvad enten våbenrelateret software og teknologi udføres fysisk (f.eks. på diskette, cd-rom eller papir) eller ikke-fysisk (f.eks. pr. fax eller e-mail) opnås det samme resultat, nemlig at den pågældende software eller teknologi overføres fra Danmark til udlandet. Beskyttelsesinteressen – dvs. interessen i at sikre, at våbenrelateret software/teknologi ikke kommer i »forkerte hænder« – er således den samme. Hertil kommer, at en ordning, hvor alene fysisk udførsel kontrolleres, giver vide omgængelsesmuligheder.

På den baggrund finder arbejdsgruppen, at det afgørende for, om udførsel af software og teknologi til udlandet skal kræve tilladelse, bør være, om den pågældende teknologi og software efter sin art er omfattet af eksportkontrolordningen, og ikke på hvilken måde udførslen sker.

Efter arbejdsgruppens opfattelse bør mundtlig overførsel af teknologi pr. telefon eller lignende kommunikationsmiddel dog – på linje med ordningen på dual-use området – kun være omfattet af kontrolordningen, hvis teknologien er indeholdt i et dokument, hvoraf den relevante del oplæses eller beskrives pr. telefon eller lignende på en sådan måde, at der i alt væsentligt opnås det samme resultat, som hvis oplæsning havde fundet sted. Formålet med denne afgrænsning er på den ene side at modvirke omgåelse af eksportkontrolreglerne ved hjælp af mundtlig gengivelse af rapporter mv. frem for fremsendelse af selve dokumentet, og på den anden side at undgå at gribe ind i adgangen til ucensureret at føre almindelige samtaler med fagligt islæt.

1.3.4. Teknisk bistand

EU vedtog i 2001 en fælles aktion, som påbyder medlemsstaterne at kontrollere teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben, som ydes i lande uden for EU med undtagelse af visse nærmere angivne nærtstående lande.

Den fælles aktion omfatter dels kontrol med teknisk bistand vedrørende dual-use produkter, der skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og missiler til fremføring heraf (herefter benævnt dual-use teknisk bistand), dels teknisk bistand, som relaterer sig direkte til produkter, der alene kan anvendes som masseødelæggelsesvåben og dermed ikke har nogen civile anvendelsesmuligheder, eller missiler, der er specielt konstrueret eller modificeret til fremføring af masseødelæggelsesvåben (herefter benævnt våbenteknisk bistand). Det bemærkes, at

regler vedrørende dual-use teknisk bistand hører under Økonomi- og Erhvervsministeriet, mens regler vedrørende våbenteknisk bistand hører under Justitsministeriet.

Der er i det internationale samarbejde ikke herudover vedtaget retningslinjer for, endside forpligtelser til, indførelse af kontrol med teknisk bistand på våbenområdet, jf. dog bemærkningerne i afsnit 5.3. om FN's Sikkerhedsråds resolution 1540.

Kontrol af personer, der under ophold i udlandet yder teknisk bistand, adskiller sig væsentligt fra både den traditionelle våbeneksportkontrol og kontrol med våbenformidling, idet kontrol med teknisk bistand griber ind i individers adgang til at tage arbejde, undervise mv. i udlandet.

På den baggrund finder arbejdsgruppen ikke grundlag for at anbefale, at Danmark indfører generel kontrol med teknisk bistand ud over, hvad der følger af EU's fælles aktion om teknisk bistand vedrørende masseødelæggelsesvåben.

Det er i den forbindelse arbejdsgruppens opfattelse, at reglerne om våbenteknisk bistand bør svare til reglerne om dual-use teknisk bistand. Arbejdsgruppen lægger herved vægt på, at de to former for teknisk bistand tjener samme formål, og at overgangen mellem teknisk bistand vedrørende dual-use produkter, der skal anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, og våbenteknisk bistand, som vedrører selve masseødelæggelsesvåbnene, kan være glidende.

Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der i våbenloven indsættes bestemmelser om kontrol med våbenteknisk bistand, som svarer til bestemmelserne om dual-use teknisk bistand, jf. Økonomi- og Erhvervsministeriets lovforslag herom. Arbejdsgruppen finder dog – i modsætning til Økonomi- og Erhvervsministeriets lovforslag – ikke grundlag for at begrænse strafansvaret for overtrædelse af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand på våbenområdet til forsætlige og groft uagtsomme handlinger.

Arbejdsgruppen lægger herved vægt på, at mens dual-use teknisk bistand både kan anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og til fredelige formål, så retter den våbentekniske bistand sig direkte mod masseødelæggelsesvåben. Således kan en yder af dual-use teknisk bistand meget vel savne kendskab til det endelige formål med bistanden, mens en yder af våbenteknisk bistand, jf. definitionen ovenfor, må antages som udgangspunkt at være klar over dette.